

Broj: 10-05-8918/16
Sarajevo, 17.06.2016 godina

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
-Služba za skupštinske poslove-

PREDMET : Odgovor na zastupničku inicijativu

Zastupnica Ana Babić, na 13. Radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo, održanoj dana 30.03.2016 godine, u okviru tačke Dnevnog reda „Zastupnička pitanja, inicijative i odgovori“, a u skladu sa Poslovníkom Skupštine Kantona Sarajevo, pokrenula je zastupničku inicijativu, koja se odnosi na problem učestalog korištenja nargile, posebno kod malodobnih osoba, koja štetno djeluje po zdravlje, te potrebom za pojačanim inspeksijskim nadzorom nad upotrebom nargile.

U vezi sa postavljenom zastupničkom inicijativom dostavljamo sljedeći:

ODGOVOR

Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo je, dana 15.04.2016 godine, navedenu inicijativu dostavilo Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove, sa preporukom da ista pojača nadzor nad upotrebom nargile kod malodobnih osoba, te tom prilikom zatražilo da ovom ministarstvu dostave izvještaj Inspektorata sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije o dosadašnjim nadzorima nad upotrebom nargile kod malodobnih osoba.

S tim u vezi, Kantonalna uprava za inspeksijske poslove je dostavila ovom ministarstvu izvještaj o izvršenim nadzorima nad objektima u kojim se koristi nargila, dana 25.06.2016 godine. U izvještaju se navode brojni problemi sa kojima se inspektori susreću prilikom vršenja nadzora nad objektima u kojima se koristi nargila, a koji dostavljamo u prilogu akta na detaljno upoznavanje.

U provedbi Zakona o ograničenoj upotrebi duhanskih prerađevina koji je trenutno na snazi u FBiH, nije navedena zabrana upotreba nargile, te bi bilo neophodno pristupiti izmjeni i dopuni zakonske regulative, i to: Zakona o ograničenoj upotrebi duhanskih prerađevina i Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, u dijelu koji tretira određene zabrane maloljetnicima, isti dopuniti sa zabranom upotrebe nargile i to malodobnim osobama na javnim mjestima.

MINISTARICA

Zilha Ademaj, dipl.oec.

2201

**MINISTARSTVO ZDRAVSTVA
KANTONA SARAJEVO**

Reisa Džemaludina Čauševića br.1

n/r Ministrice gsda. Zilha Ademaj

SARAJEVO

Datum: 11.5.2016.

Urudžbeni broj: 14-02-49-01460/16-

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO

PRIMLJENO: 25-05-2016			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
10	05	8318	

PREDMET : Izvještaj, dostavlja se.-

Veza: Vaš akt broj: 10-05-8918/16 od 15.04.2016. godine

Vašim aktom broj i datum veze, dostavili ste Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove Sarajevo inicijativu zastupnice Ane Babić sa 13. Radne sjednice Skupštine Kantona Sarajevo, održane dana 30.03.2016. godine, u okviru Dnevnog reda "Zastupnička pitanja inicijative i odgovori", a u skladu sa Poslovníkom Skupštine Kantona Sarajevo, a koja se odnosi na problem učestalog korištenja nargile, posebno kod malodobnih osoba, koja štetno djeluje po zdravlje, te potrebu za pojačanim inspeksijskim nadzorom nad upotrebom nargile.

Navedenim aktom obavještavate Upravu da je i stav Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo da je neophodno pojačati nadzor nad korištenjem nargile kada su u pitanju malodobne osobe, s molbom takođe da Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije dostavi izvještaj o dosadašnjim nadzorima kada je u pitanju navedena problematika.

U vezi sa naprijed navedenim, dajemo slijedeći

IZVJEŠTAJ

Kantonalna sanitarna i kantonalna tržišna inspekcija, jednom godišnje vrši redovne, ali i usmjerene kontrole objekata u kojima se konzumira nargila.

Kantonalna uprava za inspeksijske poslove ne raspolaže podatkom o tačnom broju objekata koji pružaju tu vrstu usluga, jer ne postoji registar kod nadležnih službi u Općinama koje izdaju odobrenja za obavljanje određenih djelatnosti.

Sigurno je da se broj ugostiteljskih objekata u kojima se konzumira nargila stalno mijenja i na njega utiče otvaranje novih objekata kao i mogućnost da već postojeći ugostiteljski objekti u ponudu uvrste i ovu vrstu usluge.

Kompletnu proceduru oko utvrđivanja uslovnosti objekata u kojima se obavljaju navedene radnje vezano za nargilu, kao i odobreni predmet poslovanja i samo rješenje za rad izdaju nadležne općinske službe.

Od početka mjeseca maja 2016. godine, mješoviti inspekcijski timovi vrše intenzivni nadzor objekata u kojima se konzumira nargila.

Subjektima nadzora kojima u odobrenoj djelatnosti nije naglašena usluga nargile, inspektori nalažu usklađivanje rješenja.

Pored zaštite zdravlja ljudi od štetnog uticaja nargile, možemo navesti još opravdanih razloga za njenu zabranu pa istaći i aspekt sigurnosti objekata koji su pod zaštitom države ili su spomenici kulture u Općini Stari Grad Sarajevo, gdje je najveći broj ugostiteljskih objekata sa nargilom. Vatra i žar se raspiruje na sve strane uz same objekte sa drvenim konstrukcijama i unutar objekata.

Nargila nije nikada bila tradicija Sarajeva. Svjedoci smo da ni turistima nargile uglavnom nisu zanimljive, čak se čude zbog sveprisutnog trenda potpune zabrane pušenja na koji su navikli u ostalom dijelu svijeta, pa ovdje dožive posljedicu neuređenog sistema i nebrige države za zdravlje građana. Glavni profit vlasnicima donose isključivo sarajevska djeca i mladi tokom cijele godine.

U provedbi Zakona o ograničenoj upotrebi duhanskih prerađevina koji je trenutno na snazi u FBiH, inspekcija godinama ima brojne teškoće. Advokati koji zastupaju subjekte nadzora kao i sudovi imaju jedinstvenu praksu, koja glasi: "Što nije napisano nije ni zabranjeno". Stav zdravstvene struke dok se ne ugradi u Zakone, ne može pomoći inspekciji.

Kantonalna uprava za inspekcijske poslove, u saradnji sa policijskim tijelima, Zavodom za medicinu rada i Zavodima za javno zdravstvo, namjeravala je pribaviti nalaz i stručno mišljenje o sastavu smjese za nargilu u cilju otkrivanja eventualnih primjesa narkotika (zbog očigledne ovisnosti mladih ljudi i potrebe za sve češćom upotrebom), ali nakon ostvarenih kontakata sa desetina laboratorija saznali smo da se u Bosni i Hercegovini ne može uraditi takva analiza, te bi uzorke trebalo poslati u inostranstvo. Granična kontrola pri uvozu smjese za nargilu je površna i sastoji se samo od organoleptičkog pregleda, na osnovu čega se izdaje odobrenje za promet.

Svojim angažovanjem smo inicirali medije da što je moguće više prostora daju za bavljenje ovim problemom u cilju suzbijanja širenja, ali ni njima tema nije bila dugo zanimljiva.

U zdravstvenim ustanovama i Zavodima za javno zdravstveno postoje studije o štetnosti konzumiranja nargile kao i nalazi o izvršenim mikrobiološkim ispitivanjima, koje zakonodavac može iskoristiti kao argumetn kod donošenja propisa. Propisi moraju biti jasni, nedvosmisleni i izuzetno rigorozni. Takođe treba odrediti i kritične granice kao parametre kontrole (koncentracija pepela, dima, izmjena zraka, brisevi, starosna dob konzumenata i ostalo).

Kantonalna uprava za inspekcijske poslove Sarajevo, problem u vezi sa nepostojanjem propisa i nedostacima postojećeg Zakona, neprekidno inicira u resornim ministarstvima i kod suda.

Sanitarni inspektori Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Sarajevo su u postupku inspekcijskih pregleda objekata koji pružaju usluge konzumiranja duhanskih prerađevina, kao i smjese bez sadržaja duhana-nargile utvrdili da:

1. U zakonskoj legislativi ne postoje propisi u vezi sa posebnim uvjetima koje je potrebno osigurati za ovu vrstu djelatnosti.
2. Subjekti nadzora obavljaju ugostiteljsku djelatnost tipa "cafe bar" i "bosanska kafana" u skladu sa izdanim općinskim rješenjem, a u opisu odobrenog predmeta poslovanja u nekim objektima ima čak naglašeno konzumiranje nargile.
3. U većini kontrolisanih objekata je utvrđeno da uposlenici nemaju znanje o održavanju higijene nargile kroz koju prolazi spoj ljepljive melase, vodene pare i zraka iz respiratornog trakta korisnika, te mogućoj štetnosti usljed korištenja.
Uposlenici i vlasnici imaju različite tvrdnje u pogledu održavanja higijene. Neki kažu da se gumeni nastavak ne smije prati jer je unutar žica koja korodira, drugi pak povremeno peru deterđentom i toplom vodom nakon čega rade dezinfekciju a ima i onih koji tvrde da zrakom iz aparata za kafu "propušu" crijevo, dok je jedan izjavio da povremeno sva gumena crijeva nosi vulkanizeru na prpuhivanej. Međutim, konstatovano je da svaki konzument nargile dobije upakovan jednokratni nastavak za usta.
4. U nekim od kontrolisanih objekata nije bilo obavijesti o zabrani korištenja nargile osobama mlađim od 18 godina što je iznuđeno od inspekcije, iako nije Zakonom određeno.
5. U inspeksijskim nadzorima je konstatovano da deklaracija na masi za nargilu nije potpuna (nema prevoda i upozorenja na službenom jeziku naroda Bosne i Hercegovine, nema podataka o uvozu), iako napominjemo da se na granici, prilikom uvoza smjese za nargilu, treba da provodi laboratorijska kontrola i po dobijanju ispravnih nalaza preparat pusti u promet.

Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja u objektima u kojima nisu ispoštovane higijensko-sanitarne mjere, inspektori su poduzimali zakonom predviđene sankcije, odnosno pokrenuli prekršajni postupak izdavanja prekršajnog naloga.

Sagledavši kompletnu situaciju ističemo da je neophodno donijeti oštre zakonske propise o korištenju nargile, kao i provedbene propise.

Važno je obezbjediti i pravilnu vještačku ventilaciju, način čišćenja, pranja i dezinfekcije nargile, ukoliko je ista neophodna, kao i propisati zabranu ulaska u ovakve objekte djeci ispod 18 godina.

Najbolje i jedino efikasno rješenje je Zakonom potpunu zabraniti konzumiranje nargile u javnim objektima.

Iz navedenog razloga Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije je prilikom dostavljanja izvještaja o radu Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo više puta isticao i pokretao inicijativu za donošenje zakonske regulative, koja će tretirati ovu problematiku.

Takođe želimo istaći vezano za Inicijativu zastupnice Ane Babić i stav tog Ministarstva, da su inspektori Inspektorata tržišno-turističke inspekcije Kantonalne uprave za inspeksijske poslove u periodu od 09.05.2016. godine do 12.05.2016. godine izvršili ukupno 25 inspeksijskih nadzora nad radom ugostiteljskih objekata koji uslužuju gostima nargile, na području Općine Novo Sarajevo i Općine Stari Grad Sarajevo.

Tom prilikom su utvrdili i zapisnički konstatovali da rješenja za rad kojim se dozvoljava obavljanje ugostiteljske djelatnosti ugostiteljima, ne sadrže i uslugu pripremanja smjese za nargile i usluživanje nargilama gostiju u tim ugostiteljskim objektima.

Naime, usluživanje nargile nije pozitivnim propisima određeno kao ugostiteljska djelatnost i ne nalazi se kao takva u pravilnicima za ugostiteljsku djelatnost. Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti ("Sl. novine Federacije BiH" broj 32/09) ni u jednom članu ne tretira proširenje predmeta poslovanja, te isti nije ni sankcionisan u pomenutom Zakonu.

Inspektori su po utvrđivanju činjeničnog stanja izdali subjektima nadzora rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka u smislu nepostojanja usluživanja nargila gostima u predmetu poslovanja u rješenjima za rad ugostiteljskih objekata koji su bili predmet inspeksijskog nadzora.

Izdata rješenja subjektima nadzora o otklanjanju utvrđenih nedostataka, po isteku roka koji je propisan u trajanju ne kraćem od 30 dana ugostitelju da prilagodi pružanje usluga u skladu sa zakonom, u slučaju nepostupanja, a u skladu sa odredbama člana 60. stav 2. Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti ("Sl. novine Federacije BiH" broj 32/09), po isteku tog roka zamijeniće se rješenjima o zabrani obavljanja djelatnosti.

S poštovanjem,

Dostaviti:

1. Naslovu
2. Arhiva

web: <http://kuip.ks.gov.ba>
mail: kuip@kuip.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 770-100 (centrala)
+ 387 (0) 33 569-870 (direktor)
Fax: + 387 (0) 33 770-151; 569-890
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića br. 1